

Kézimunka otthonunkban

A lakás otthonossá, kedvessé tétele elsősorban a nő feladata. Ezzel korántsem akarom azt állítani, mintha nem volna férfi, aki megbízható ízlésével ne járulna hozzá a lakás otthonná tételéhez! No, de legyünk őszinték: az ilyen férfi kivétel s a legtöbb esetben még a figyelmüket is fel kell hívni valami újításra. Hiába, csak a nő kézimunkája az, amit semmi sem pótolhat egy lakásban!

Minden lakásnak megvan a karaktere. Mihelyt belép az idegen, látja, kik a ház lakói; az egyik lakás fennhéjázó, különöségeket tükröző; egy-egy darab egészen kiesik a környezetéből; a másik primitív, egységes ízlést nem árul el, igénytelen. Az egyik családnak csak a legszükségesebb holmija van meg, de az, ha egyszerű is, ízléses, finom jó anyagból való; a másik családnál már a szükséges berendezésen kívül kevés, de jól megválasztott díszholmit is találunk. A két utóbbi lakás gazdáinak szeretnék néhány gondolatot adni, amelynek segítségével a középosztály bármely egyszerű lakását kedvessé tehetjük.

A díszítést minden nő a használati tárgyak ízlésessé tételén kezdi. Miért lássunk otthonunkban nap-nap után tömegben készült gyári árut, mikor kis munkával az egyéni ízlésünket is visszatükrözheti s így sokkal közvetlenebbé válik. A használati tárgyak díszítésekor több szempontot kell tekintetbe vennünk; így elsősorban a célszerűséget. Ha a konyhaasztalra és a székényre kerülő terítőt díszítjük, legyen annak alapanyaga jó mosó, a díszítésre használt fonal színtartó (Mez Camezza DMC); mintája egyszerű s könnyű technikával megoldott. Egy kevés, de jól alkalmazott láncöltés- vagy száröltésmegoldás éppen megfelel a célnak. Inkább legyen két egyszerűbb garnitúránk, tehát váltás, mintsem egy nagyon díszes, amit sajnálunk feltenni.

Az előszobában rendszerint van egy kis asztal, erre is csak olyan terítőt tehetünk, ami jól mosódik; az erre alkalmazott

dísz már valami finomabb munka lehet: mondjuk keresztzsemes, fonottas. Ezeknek tömör, elevenszínű foltja kellemes hatást tesz a belépőre.

A szobákban sok helye van a női kézimunkának. Asztalterítő, függöny, párna, szekrénycsík, falvédő, mind-mind visszautkrözheti a háziasszony ügyességét, ízlését. Mellékelt képeink csak kis ízelítőt adnak elgondolásomról. A szép magyar mintájú párna *mindenhol* stílusos és elhelyezhető, akár a jó festmény. A másik kép térítője nemes vonalú munka, amely kivitele szerint szintén nincs szobastilushoz kötve. A kérdés csak az, hogy pl. melyik szobába szükséges az a bizonyos asztalterítő¹? Egészen természetes, hogy az ebédlőasztalra másfajta kell, mint pl. egy gyermekszoba asztalára. Tekintve, hogy az előbbi egy finom asztallapra kerül, így kell, hogy a terítő átetsző kis méretű legyen; tehát legalkalmasabb a réce vagy túll munka. Hogy pedig a környezettel mindenképpen jó összhangban legyen, fehér vagy ekrü szín a legajánlatosabb.

A receminta kiválasztásakor olyant nézzünk, ahol nem csak a két közismert beszövő öltés szerepel. Olyan gazdag a régi magyar réce művészet, hogy ismer vagy 10—15 féle mintás öltést is, melyek a terítőt mind finomabbá, változatosabbá teszik. Mindig figyeljünk arra, hogy a réce hálóját len fonalból készítsük; egy nemes anyag mindig finoman hat. Az asztalra tett terítő négyzeteinek mérete ne haladja meg az 1 cm-t, hanem lehetőleg még finomabb legyen. (Ma Szeged, Hódmezővásárhely környékén dolgoznak ilyesmit szépen.)

A gyermekszoba asztalra jó erős, valódi vászonból való, élénk színnel kidolgozott terítő illik legjobban; ebben a szobában még az ablakfüggöny is lehetőleg vászon legyen s díszítésben harmonizáljon az asztalterítővel.

Bármily lényegtelennek látszik is, nem mindegy, hogy a ruhásszekrény polcaira teszek-e csipkés csíkot vagy a pohárszekrény finom edényei alá. A vászon csak maradjon meg a fehérneműs szekrénynél, mert bármily áttört lyukacshímzés vagy riselő díszíti is, mindig nehézkes marad a lenge csipkével szemben.

Vegyük most a párnákat sorra. Manapság úgy szokás, hogy egy-egy dívánon, rekamién egész garmadával fekszenek a párnák. Meg kell itt jegyeznem, hogy a kedves háziasszony

jó előre rakja fel a féltett párnáját a sarokba, hadd trónoljon az jó messze a vendégtől. Nincs kellemetlenebb, mint mikor a mitsem sejtő jövevény alól harsány feljajdulással húzzák ki a ház kincseit! — Csináljunk tényleges használatra való párnákat, ami mosható, nyúzható s mégis szép; pl. írásost, matyót (de nem műselyemmel, hanem pamut vagy gyapjú szállal), torockóit. Ezeknek az alapanyaga vastag vászon, a fonál színe rendszeren vörös, kék; mintája összefüggő és szép foltot ad. Tűfestés, perzsaáttörés nem való párnára; a mai rossz gobelinről meg inkább nem is emlékezem meg, mert az erre való pusztá emlékezés is újra s újra kétségbe ejt.

Még pár szót az ágyterítőről. Szépnek célszerűnek, könnyen kezelhetőnek kell lennie. Ne legyen azon mintában a putóktól kezdve az ősz gyümölcséig minden összehordva és technikában a réctől kezdve, madeirán át, a vert csipkéig ne szerepeljen minden. (Míntha csak a háziasszony kézimunka mintakendője volna!) Egy kevés hímzés vagy betét, nem sok fodor és kész a terítő. Az ágy nem kirakati tárgy, térítőjének komoly rendeltetése van.

Oly ügyesek, találékonyak a nők, hogy sokszor eláll az ember szeme-szája, mi mindent tudnak majdnem semmiből elővarázsolni; itt egy kis vászon és horgolás, ott egy kis lapos hímzés, amott színes filc darabkák és már is készen a jégkendőcske, kenyérkosár-terítő, falvédő. S mennyi-mennyi megta- karított pénz!

Most még pár szót azokhoz, akik többet áldozhatnak a lakásuk kézimunkával való ékítésére s inkább van idejük is finomabb, aprólékosabb munkába belemélyedni. — Oly kedves, finom és szép a túllre dolgozott rátétes munka s milyen szépen mutat egy-egy vitrintárgy alatt! Anyaga aránylag nem kerül sokba (1 m. túll kb. 3 P és egyméter 110 cm sz. opálbatiszt kb. 2.60—3 P), csak a kivitele kíván finom kézimunkázó kezlet. A tálca megteszi a szolgálatot, ha pléhből van is, de mennyivel kedvesebb, ha két üveglap között vékony, sötét fa vagy fémkeretben áttörésses vagy sárközi hímzés feszül. Megteríthetjük az asztalt egyszerű tiszta terítővel s jól fog esni az étel, de milyen kedves és finom, mikor a terítőbe már beledolgozták a miliót s azon szórakozik el, ha futólag is, a szem! Milyen szép, ha valahol a külföldről importált vérszegény min-

tájú zsúrterítő helyett subrikolt v. kalotaszegi vagdalásossal hímzettet terít fel a háziasszony!

Szép a finom kézimunka, de csak módjával; minden a helyén alkalmazva; ne legyen az nyűg a ház lakóira, ami minden lépésükben, munkájuk közben gátolja őket!

Tudatosan hivatkoztam mindig magyar kézimunka fajtákra, hiszen az a leggyakrabban emlegetett vád ellene, hogy legfeljebb az előszobában, verandán állja meg helyét. Ez téves — és csak olyan valaki hangoztathatja, aki a népi kézimunkát csak a Nemzeti Színház előtt ismerte meg! Mihelyt keresünk, találunk a nép munkája közt is olyat, ami a legfényesebb szalonban is megállja a helyét! Még az eredeti színes paraszt ingujjakat, kötényeket, párnacsupokat is lehet olyan ügyesen montírozni, hogy a legszebb modern szobának is csak díszére válik.

Becsüljük meg mi elsősorban azt, ami magyar, különben nincs jogunk ezt az idegenektől sem megkívánni!

Kérégyártó Adrienne

a M. Kir. Áll. Nőiipariskola tanárnője